

Sygn. akt II CSK 873/14

POSTANOWIENIE

Dnia 12 sierpnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z powództwa Wojskowej Agencji Mieszkaniowej w Warszawie
przeciwko J. B., Ł. B., J. B.1 i D. B.

o uznanie czynności prawnych za bezskuteczne,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 12 sierpnia 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanych Ł. B. i J. B.1
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z dnia 25 marca 2014 r., sygn. akt I ACa 638/13,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz
oddala wniosek strony powodowej o zasądzenie kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Pełnomocnik pozwanych adwokat R. O. w skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 25 marca 2014 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

Uzasadniając występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego skarżący sformułowali szereg pytań odnoszących się do wykładni pojęcia wierzytelności w rozumieniu art. 527 k.c., oraz wierzytelności przyszłej na tle art. 530 k.c.

Odnosząc się do sformułowanych przez skarżących pytań podnieść należy, że przez istotne zagadnienie prawne rozumie się problem o charakterze prawnym powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozstrzygnięcie stwarza realne i poważne trudności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r. IV CSK 53/2013, nie publ.). Należy nadto wskazać, że jeżeli w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołuje się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, powinien to zagadnienie precyzyjnie sformułować i wskazać argumenty, które prowadzą do rozbieżnych ocen (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r. II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11).

Pytania sformułowane przez skarżących nie stanowią zagadnienia prawnego, ponieważ w uzasadnieniu skargi kasacyjnej nie przedstawiono argumentów, które świadczyłyby o możliwych rozbieżnościach interpretacyjnych, innych niż tylko odmienna ocena niż ta, którą przyjął Sąd Apelacyjny. Wywody przedstawione w skardze nie usprawiedliwiły twierdzenia, że w sprawie wystąpiło istotne zagadnienie prawne.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący podnieśli również, że w sprawach o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną stosowanie art. 19 i 20 k.p.c. wywołuje rozbieżność w orzecznictwie. W ocenie skarżących przykładem takich rozbieżnych wypowiedzi są postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2008 r. II CZ 25/08 (nie publ.) oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2007 r. IV CZ 105/07 (nie publ.).

Wbrew twierdzeniom zawartym w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pierwsze z postanowień nie zawiera tezy, z której – jak stwierdził autor skargi kasacyjnej – „jednoznacznie wynika, że w sprawach o uznanie umowy za bezskuteczną norma art. 20 k.p.c. nie znajduje uzasadnienia”. Przypisywany Sądowi Najwyższemu pogląd dotyczył sprawy, w której powódka nie dochodziła ani wierzytelności z odsetkami, ani zaległych odsetek i dlatego, jak wprost stwierdzono w uzasadnieniu, którego autor skargi kasacyjnej zacytował jedynie fragment, „w takiej sytuacji norma art. 20 k.p.c. nie znajduje zastosowania”. Należy również zauważyć, że wybrany przez autora skargi kasacyjnej cytat poprzedzał wywód prawny dotyczący stosowania art. 20 k.p.c. zależnie od roszczenia stanowiącego zasadniczy przedmiot ochrony. W postanowieniu sprawie II CZ 25/08, podobnie jak w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2007 r. IV CZ 105/07, przyjęto, że art. 20 k.p.c. znajdzie zastosowanie, jeżeli powód domaga się określonej sumy z odsetkami. W tym zakresie nie zachodzi więc rozbieżność w orzecznictwie, na którą powołał się autor skargi kasacyjnej cytując fragmenty orzeczeń nie uwzględniając okoliczności sprawy, na tle których poglądy te były formułowane, oraz całego wywodu prawnego zawartego w powołanych orzeczeniach. Nie istniała więc podstawa do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

W ocenie skarżącej skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ Sądy orzekły ponad żądanie powoda. Odnosząc się do kwestii oczywistej zasadności skargi, trzeba przypomnieć, że powołując się na tę przesłankę należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156). Jeżeli więc przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest twierdzenie skarżącego, że skarga jest oczywiście uzasadniona, powinien on w uzasadnieniu wniosku zawrzeć odrębny od uzasadnienia podstaw skargi kasacyjnej wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia.

Tym wymaganiom skarżący nie sprostali. W skardze nie powołano argumentów, które mogłyby świadczyć, że w sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analiz oraz, że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadł w sądzie drugiej instancji wyrok oczywiście wadliwy.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Sąd Najwyższy oddalił wniosek pełnomocnika powódki o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego, bowiem jedyną czynnością tego pełnomocnika w tym postępowaniu było sporządzenie kilkuzdaniowej „odpowiedzi na skargę kasacyjną”, nie zawierającej żadnej argumentacji jurydycznej, bez odniesienia się do przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., ani też powołanych w skardze podstaw kasacyjnych. Ograniczenie uzasadnienia tego pisma do czterech krótkich zdań ograniczonych do wskazania, że powódka podziela stanowisko Sądu Apelacyjnego, dawało podstawę do stwierdzenia, że opracowane przez pełnomocnika powódki pismo nazwane „odpowiedzią na skargę kasacyjną”

w istocie nie ma takiego charakteru, a koszty związane z jego wniesieniem nie były kosztami celowej obrony w rozumieniu art. 98 § 1 k.p.c.

I.n